

Avtalefestet Pensjon er viktig for deg

Denne brosjyren handler om AFP i privat sektor.

Handel og Kontor
i Norge

Avtalefestet Pensjon er viktig for deg

Med en tariffavtale kan du få avtalefestet pensjon (AFP) fra fylte 62 år – og med AFP får du mer penger å rutte med når du blir pensjonist.

Vet du hva du får i alderspensjon? Dumt spørsmål. Ingen vet det i detalj.

Hvor mye du får utbetalt i alderspensjon er avhengig av

- hvor lenge du kan og vil jobbe
- hva du har i lønn
- hvilke pensjonsordninger du har rett til

Det vi vet er at folketrygden alene ikke er tilstrekkelig til å sikre en god inntekt når du blir pensjonist. De fleste av oss vil trenge mer. Derfor er AFP viktig.

Pensjon er en av de viktigste sakene vi arbeider med i HK og i LO. Det er fordi vi vil sikre at du og alle andre skal ha en god pensjon. Målet er at vi skal ha utbetalt minst to tredjedeler av den lønna vi har i full jobb, når vi blir pensjonister.

Hvor mye kan AFP utgjøre?

En tommelfingerregel er at AFP gir et tillegg på rundt 20 prosent av det du får i pensjon fra folketrygden.

Eksempel på hva du kan få fra folketrygden og AFP fra du er 67 år¹ :

Lønn	Folketrygd	AFP	Verdi av AFP utbetalt i 10 år (67 – 77)	Verdi av AFP utbetalt i 20 år (67 – 87)	Verdi av AFP utbetalt i 30 år (67 – 97)
350 000	197 000	34 000	340 000	680 000	1 020 000
450 000	206 000	44 000	440 000	880 000	1 320 000
550 000	246 000	54 000	540 000	1 080 000	1 620 000
650 000	291 000	64 000	640 000	1 280 000	1 920 000

---

¹ Eksempelene tar utgangspunkt i en person født i 1963. 35 år med jevn inntekt før 62 år (tilsvarende f.eks. 20 år med hel lønn og 20 år med 75 %). Jobber fullt til 67 år og tar full pensjon etter det. Tidligere avgang gir lavere pensjon, senere avgang, høyere. Både folketrygd og AFP reguleres opp hvert år med lønnsvekst i Norge fratrukket 0,75 %, så det faktiske kronebeløpet vil være høyere.

Utbetalingen fra folketrygd og AFP får du livet ut. AFP kommer i tillegg til tjenstepensjonsordningen du har i bedriften. Tjenstepensjonen er ikke livsvarig og blir for de fleste utbetalt i kun 10 år. Derfor er livsvarig pensjon spesielt viktig, for du vet ikke hvor gammel du blir. Du skal ha noe å leve av også hvis du blir 90 år.

Hva skal til for å få AFP?

Her er noen viktige vilkår som må være på plass for at du skal ha rett til AFP.

Mer detaljerte opplysninger finner du på www.afp.no

1. Det er nødvendig med tariffavtale

Skal du ha rett til AFP må du jobbe i en bedrift med tariffavtale. Det er en avtale mellom et forbund og en arbeidsgiver. Tariffavtalen regulerer lønn, arbeidstid og arbeidsforhold. Har dere ikke tariffavtale får ingen av de ansatte AFP. Snakk med kollegaene dine og meld dere inn i Handel og Kontor, så skal vi sammen jobbe for at dere får tariffavtale, så du kollegaene dine også får rett til AFP og dermed høyere pensjon livet ut.

2. Du må jobbe i bedrift med tariffavtale når du fyller 62 år

Skal du få AFP, må du ha vært ansatt i en bedrift med tariffavtale sju av de siste ni årene før du fyller 62 år. Skifter du jobb de siste årene før pensjonsalder, er det derfor viktig at du sjekker om din nye arbeidsgiver har tariffavtale.

3. Du må være ansatt den dagen du vil ta ut utbetaling av AFP

Du må være ansatt og reell arbeidstaker i en bedrift med AFP den dagen du begynner uttaket av AFP. Har du sluttet er det for sent. Skal du ha rett til AFP, må jobben på bedriften som har tariffavtale og AFP, være hovedstillingen din. Du kan ikke tjene mer i andre jobber. Stillingen må være minst en 20 prosents stilling.

4. Du kan ikke kombinere AFP med uføretrygd

Har du uføretrygd på deltid må du velge. Du kan ikke kombinere uføretrygd med AFP. Hvis du har uføretrygd, må du derfor stanse disse utbetalingene før du fyller 62 år for å få AFP. Regn ut hva som lønner seg hvis du kan velge.

Er du i tvil?

Pensjon kan være vanskelig å forstå. Er du i tvil om hva som gjelder, undersøk reglene før du tar ut pensjon. Snakk med noen som kan det. Kontakt gjerne din HK-tillitsvalgte, hvis dere har det på din arbeidsplass.

Vil du vite mer om muligheten for å få AFP? Kontakt HK i din region.

Handel og Kontor i Norge

post@hkinorge.no
(Hovedkontoret)
Tlf: 23 06 11 80

HK-region Agder og Rogaland

agder.rogaland@hkinorge.no
(Aust og Vest-Agder og Rogaland)
Tlf: 51 50 02 28

HK-region Øst

ost@hkinorge.no
(Østfold, Oslo og Akershus)
Tlf: 23 06 11 86

HK-region Vest

vest@hkinorge.no
(Hordaland og Sogn og Fjordane)
Tlf: 55 55 71 00

HKs Fredrikstadkontor

(Østfold)
Tlf: 69 31 16 82

HK-region Midt-Norge

midt.norge@hkinorge.no
(Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag
og Nord-Trøndelag)
Tlf: 73 80 73 50

HK-region indre Østland

indre.ostland@hkinorge.no
(Hedmark og Oppland)
Tlf: 62 54 11 40

HK-region Nord-Norge

nord.norge@hkinorge.no
(Nordland, Troms og Finnmark)
Tlf: 77 60 30 60

HK-region Østlandet sør

ostlandet.sor@hkinorge.no
(Buskerud, Vestfold og Telemark)
Tlf: 33 30 04 80

HKs Bodøkontor

(Nordland)
Tlf: 75 54 96 50

HK i Norge

Adresse: Torggata 12, 0181 Oslo
Telefon: 23 06 11 80, E-post: post@hkinorge.no
hkinfo.no